รายงานการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชุนลุ่มน้ำลำชื

คำสำคัญ (Keyword) การจัดการทรัพยากรน้ำ (Water Resources Management)

ชุมชน (Community) การมีส่วนร่วม (Participation)

หัวหน้าโครงการวิจัย นางสาวจรรยาภรณ์ พรหมคุณ

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สังกัด สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5 กรมทรัพยากรน้ำ

พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและการใช้ประโยชน์ ระบบการ จัดการทรัพยากรน้ำ การมีส่วนร่วม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำของชุมชนลุ่มน้ำลำชี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ลุ่มน้ำลำชี จำนวน 300 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

- 1. การใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำลำชีก็ยังคงใช้เพื่อการเกษตรเป็นส่วนมาก ส่วนน้ำที่ นำมาใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค พบว่ามีการนำน้ำมาผลิตเป็นน้ำประปาก่อน ปัญหาที่พบมาก ในพื้นที่ลุ่มน้ำลำชี คือปัญหาขาดแคลนน้ำ และปัญหาที่ส่งผลกระทบให้กับชุมชนมากที่สุดคือ ขาดน้ำทำการเกษตร
- 2. ระบบการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำลำชี พบว่าแผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำ ลำชีไม่มีความชัดเจน เนื่องจากชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำ ขาดการ รับผิดชอบร่วมกัน หน่วยงานภาครัฐไม่ศึกษาข้อเท็จจริงในพื้นที่ลุ่มน้ำ และไม่จริงจังกับโครงการ แก้ไขปัญหาตามที่ชุมชนเสนอ
- 3. การเข้าไปมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลำชี ในกิจกรรมต่าง ๆ พบว่าเข้าไป มีส่วนร่วมน้อย สาเหตุเนื่องจากไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร และไม่รู้ว่าควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้ อย่างไร
- 4. ปัญหาที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ พบว่าพื้นที่มีแนวโน้ม ที่จะเกิดภาวะมลพิษทางน้ำ เนื่องจากการขยายตัวของชุมชน และมีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำน้ำ โดยไม่ผ่านการบำบัด ประกอบกับงบประมาณของท้องถิ่นที่ได้รับมีจำกัด

Research Title: Water Resources Management of Community in Lumchi Sub-Basin

Author: Miss Janyaporn Promkhun

Year of Research: 2556

Abstract

This Research aims to study the condition and utilization, management system, participation, and relevant social factors affecting the water resources management of community Lamchi sub-basin, and is a qualitative study by using sets of questionnaire for the target groups. The principle respondents were 300 village headmen in of Lamchi Sub-Basin area.

According to the result of this Study,

- 1. The utilization of Lamchi sub-basin was mostly for agricultures. The water utilized for the purpose of consumption is for water supply more than for direct usage. The problem which was mostly found in Lamchi sub-basin area was wastewater but the problem affecting the community is lack of water for agriculture;
- 2. For water resource management system in Lamchi sub-basin, Lamchi sub-basin area continued lack of knowledge of water management and lack of shared responsibility. Government did not study the facts in area and lightweight problems with the proposed community;
- 3. There were little participation of the community Lamchi sub-basin area in a variety of activities, because there were no any datum causing no knowledge about how to participate in such activities;
- 4. An additional problem resulted in Lamchi sub-basin area was encroaching on the river basin area which, in future is likely to cause water pollution from the expansion of community, discharge wastewater into the river without treatment and moreover the budget is limited.